

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nidanur NALBANT¹

Gizem Nur YILMAZ²

Tuğba ÇALIŞKAN³

Reşat SADIK⁴

ÖZET

Bu araştırma öğrencilerin kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkinin saptanması amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgiler anketinin yanı sıra, Zeyneloğlu, S. ve Terzioğlu, F. (2011) tarafından geliştirilen 38 maddeli "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği" ve Atak H. (2013) tarafından geliştirilen "On Maddeli Kişilik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu spor bilimleri fakültesinde eğitim görmekte olan 101 kadın ve 135 erkek olmak üzere toplam 236 kişi oluşturmuştur. Araştırma verilerinin normal dağılım göstermesi sonucunda, parametrik testlerden yararlanılmıştır. Yapılan istatistikler sonucunda değişkenler arasında çeşitli farklılıklara ve ilişki düzeylerine rastlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Spor

University Students Examining the Relationship Between Personality Traits And Gender Roles

ABSTRACT

This research was conducted to determine the relationship between students' personality traits and gender roles. In the study, a demographic information questionnaire developed by the researchers, as well as the 38-item "Gender Roles Attitude Scale" developed by Zeyneloğlu, S. and Terzioğlu, F. (2011), and the "Ten-Item Personality Scale" developed by Atak, H. (2013) were used. The study group consisted of a total of 236 individuals, with 101 females and 135 males, who were studying at the Faculty of Sports Sciences. Since the research data showed a normal distribution, parametric tests were utilized. The statistics revealed various differences and levels of relationship between the variables.

Keywords: Personality, Gender, Social Gender, Gender Roles, Sports

GİRİŞ

Kişilik, bireyin çeşitli durumlar karşısındaki davranışlarını vurgulayan, yaşantıya dayalı etkileşim biçimi, duygusal ve motivasyonel olarak devamlılık arz eden kavram olarak tanımlanmaktadır (McCrae ve Costa, 1987).

¹ Y. Lisans Öğrenci, Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Nidanalbant61@gmail.com

² Y. Lisans Öğrenci, Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, gzm12yilmaz81@gmail.com

³ Y. Lisans Öğrenci, Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, tugbaacaliskan1907@gmail.com

⁴ Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, resatsadik@duzce.edu.tr

Kişilik, bir kişinin algısını, düşüncesini ve davranışını etkileyen faktörlerin kendine özgü görüntüsüdür. Sürekli olarak içsel ve dışsal uyaranların etkisi altında olan kişilik, bireyin biyolojik ve psikolojik, kalıtsal ve kazanılmış tüm yeteneklerini, güdülerini, duygularını, isteklerini, alışkanlıklarını ve tüm davranışlarını içermektedir. Çevresel etkiler dikkate alındığında, kişiliğin bir tek kişiye ilişkin özellikleri değil, belirli ölçüde ait olduğu ve içinde bulunduğu toplumun ortak bazı özelliklerini yansıttığı kanısına varılabilir (Tınar, 1999). Kişilik, insanın davranışlarını, düşüncelerini ve duygularını şekillendiren özelliklerin tamamıdır. Burger'a göre de kişilik, bir kimseden kaynaklanan çelişkili olmayan davranış alışkanlıkları ve iç süreçler olarak tanımlanır. Bu tanım iki boyutta açıklanır. İlki devamlılığı olan davranışları kapsar. Kişilik kavramı üzerinde çalışma yapan araştırmacılar bu konuyu kişisel farklılıklar olarak ele alır. Bu kısımda dikkat edilmesi gereken yer, kişiliklerin tutarlılığıdır. Zamanla ve farklı durumlarda bu tutarlı davranış kalıpları açıklanır. Bugün utangaç veya girişken davranışlar gösteren kişinin ilerleyen zamanda da aynı davranışları sürdürmesi beklenir. Okulda çalışkan olan kişinin iş hayatında da bunu sürdürmesi olasıdır. Kişilikte beklediğimiz bu tutarlılık başka bir kimsenin davranışlarının kopyalanması değilse sürekliliği beklenir. İkinci bölümde ise iç süreçleri kapsar. Bu durum, bireyler arasında meydana gelen etkileşimlerin sonucunda oluşan davranışları ve duyguları biçimlendiren bütün içsel süreçleri içerir (Burger, 2014). Bireyler buldukları toplumda çeşitli kişilik özellikleri sergilerler. Kişilik özellikleri, insanı diğer insanlardan ayırır ve kişinin olası davranışlarına yönelik kestirimlerin dayanağını oluşturur (McCrae ve Costa, 2003). Bilindiği üzere kişilik toplum içinde şekillenmektedir. Bu bağlamda doğuştan getirilen özelliklerin yanı sıra toplum içinde öğrenilenler de büyük paya sahiptir. Örneğin, kadına ve erkeğe atfedilen temel roller kişilik özellikleriyle yoğrularak toplumsal cinsiyet durumunu ortaya koymaktadır. Cinsiyet, bir kişinin biyolojik olarak erkek ya da kadın olarak sergilediği genetik, biyolojik, fizyolojik farklılıklarının bulunması durumudur (Öngen ve Aytaç, 2013). Biyolojik açıdan kadın cinsiyetine sahip olan kişiler, dişilere özgü olan üreme organlarına ve hormonlara sahiptirler. Biyolojik açıdan erkek cinsiyetine sahip olan kişiler ise genellikle erkeklere özgü olan üreme organlarına ve hormonlara sahiptirler. Bununla birlikte, son zamanlarda cinsiyetin sosyal ve kültürel bir yapı olduğu ve biyolojik cinsiyetin yanı sıra cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi gibi farklı kavramların da bulunduğu tartışılmaktadır (Ersoy, 2009). Toplumsal cinsiyet rolleri bakımından erkeğe ve kadına ilişkin rolleri; geleneksel ve eşitlikçi roller olarak ikiye ayırmak mümkündür. Geleneksel roller denildiğinde kadına atfedilen roller olarak; ev işlerine ilişkin yükümlülükler, iş hayatında aktif olmama gibi eşitlikçi olmayan yükümlülükler, görevleri gösterirken; erkeklere ise evin geçiminden yükümlü olma, evin reisi olma gibi görevler atfedilmektedir. Eşitlikçi rollere bakıldığında ise; aile, mesleki, evlilik, sosyal ve eğitime ilişkin kadın ve erkeğin yükümlülükleri eşit olarak paylaşmalarıdır (Akın ve Demirel, 2003; Basow, 1992; Dökmen, 2012). Toplumsal cinsiyet, bir toplumda kadın ve erkeklere atfedilen toplumsal roller, davranışlar, normlar, değerler ve beklentiler gibi kültürel ve sosyal yapıları ifade eder. Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetten farklı bir kavramdır ve insanların cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleriyle ilgili değildir. Toplumsal cinsiyet, toplumda kadınların ve erkeklerin rol ve davranışlarının nasıl tanımlandığına bağlı olarak farklılıklar gösterebilir (Gümüšoğlu, 2008). 1970 yılından bu yana biyolojik açıdan farklılıklar olarak tanımlanan cinsiyet ve bireylerin içinde bulunduğu topluluğun attığı cinsiyet rolleri arasında olan farklılıktır. Ayrıca, toplumsal cinsiyetin, erkek egemen toplum düzeninde kadınlara uygulanan baskı, ataerkil toplumların sosyal kuralları olarak tanımlanır (Holmes, 2007). Örneğin, bazı toplumlarda kadınlar ev işleri, çocuk bakımı ve aile sorumluluklarından sorumlu tutulurken, erkekler iş hayatında daha fazla yer alır. Diğer toplumlarda ise bu roller tam tersi olabilir. Toplumsal cinsiyet ayrımcılığına, cinsiyete dayalı şiddete ve diğer sorunlara neden olabilir.

Toplumsal cinsiyet, birçok faktörden etkilenir ve sosyal, kültürel ve ekonomik yapılarla bağlantılıdır. Bu roller, kültür, gelenek, din, aile yapısı, eğitim, medya, siyaset ve diğer faktörlerden etkilenir. Toplumsal cinsiyet, erkeklerin ve kadınların farklı statülerine ve güç ilişkilerine dayanan bir yapıdır ve insan hakları ve eşitlikle ilgili birçok tartışmaya konu olmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, belirli bir toplumda kadınlar ve erkekler arasında yapılan işler, davranışlar, beklentiler ve sorumluluklar gibi toplumsal normları ifade eder. Toplumlarda kadın ve erkeği oluşturan, toplumsal rollerini belirleyen, bireyleri yönlendiren, şekillendiren ve kontrol eden sosyolojik ve kültürel özellikler vardır. Bu özellikler, kadın ve erkeğin davranışlarını ve görevlerini belirten rollerdir. Bu roller, yani toplumsal cinsiyet rolleri, toplumun belirlediği kadın ve erkeğin gerçekleştirilmesi beklenen davranışlar olarak tanımlanabilir. Kişilerin toplumsal cinsiyet rolüne göre sorumluluk ve davranışlarda bulunması beklenir. Toplumsal cinsiyet rollerinin oluşması doğum öncesinden itibaren başlar, doğumdan sonra ve yaş aldıkça kişinin davranışları şekillenmeye devam eder, hayat standartları ve kanunlarla kalıcı hale gelir, böylelikle öğrenilen davranışlar kesin olarak kişinin rollerine dönüşür. Farklı bir söylemle; Birey kadın veya erkek olarak dünyaya gelir fakat yetiştirilme tarzına göre ve toplumun cinsiyet rollerinde kabul gördüğü davranışlar etrafında kadın veya erkek rollerini benimseyerek büyür (Terzioğlu, 2008).

Toplumsal cinsiyet rolleri, biyolojik cinsiyet ile ilgili olmayıp, kültürel ve toplumsal bir yapıdır. Her toplumda farklılık gösterebilir ve zamanla değişime uğrayabilir. Örneğin, birçok toplumda erkeklerin güçlü, saldırgan ve üretken olmaları beklenirken, kadınların ise nazik, duygusal ve bakım verici olmaları beklenir. Toplumsal cinsiyet rolleri, bir toplumda kadınlar ve erkekler arasında belirli beklentiler ve davranış kalıplarıdır. Bu roller, toplumda kadınların ve erkeklerin nasıl davranması gerektiğine dair normlar ve değerlerdir (Çelik, 2008).

Toplumsal cinsiyet rolleri daha önce de vurgulandığı üzere toplumdan topluma farklılık arz ettiği gibi, farklı kişilik özelliklerine ve farklı alanlara göre de değişiklik gösterebilmektedir. Bu bağlamda sporla uğraşan kişilerin konuya ilişkin bakış açısının saptanmasının alan yazına ilişkin araştırmalara destek olacağı düşünülebilir. Bu çalışmada da spor bilimleri alanında eğitim görmekte olan öğrencilerin kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet rollerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca araştırmada, kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyet rolleri arasında ilişki düzeyinin saptanması da amaç olarak belirlenmiştir. Bu durumun spor alanına uyarlanması ise, alan açısından önemli görülmektedir. Zira spor kronolojik olarak insanların toplumlar halinde yaşamaya başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Savaşların fiziksel güce dayalı olduğu çağlarda spor olayı adeta bir savaşa hazırlık dönemi idi. Nitekim tarihsel olarak sporun tanımı şu şekildedir: Spor, savaşçı güçlerini olgunlaştıran, rekabete dayalı, disiplinli, ortaklaşa bir oyun tarzıdır (Ercal, 1978). Spor, sosyal bir aktivite olmakla birlikte bireylerin fiziksel ve zihinsel gelişimini sağlayan önemli bir alandır. Spor, fiziksel sağlığı korumak, zindeliği artırmak, stresi azaltmak ve sosyal etkileşimleri artırmak gibi birçok fayda sağlar. Spor, bireylerin fiziksel gelişimine katkı sağlarken, özgüven duygusunu da geliştirir. Bu yönleriyle spor, insanların psikolojik olarak hayata hazırlanmasında, bireysel ve toplumsal olarak psikolojik ve sosyal dengenin kurulmasında önemli bir etkinliktir (Özen, 2022).

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte görülen ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.

Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (McMillan & Schumacher, 2006). İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011).

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim görmekte olan 135'i erkek, 101'i kadın olmak üzere toplam 236 kişiden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan demografik bilgiler anketiyle Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011) tarafından geliştirilen 38 maddeli "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği" ve Atak H. (2013) tarafından geliştirilen "On Maddeli Kişilik Ölçeği" kullanılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, üniversite öğrenimi gören öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla 2008 yılında Zeyneloğlu tarafından geliştirilmiştir. Toplam 38 maddeden oluşan Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği 0-5 arası puanlanmaktadır. Ölçek, öğrenciler toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum cümlelerine; tamamen katılıyorsa "5" puan, katılıyorsa "4" puan, kararsızsa "3" puan, katılmıyorsa "2" puan, kesinlikle katılmıyorsa "1" puan olacak şekilde puanlandırılmıştır. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinin Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı 38 madde için "0.92" olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek iç tutarlılığa ve yüksek güvenirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

On Maddeli Kişilik Ölçeği (OMKÖ) ise, kişilik özelliklerini değerlendirmek amacıyla 2013 yılında, Atak (2013) tarafından geliştirilmiştir. Atak (2013) çalışmasında, Gosling ve arkadaşları (2003) tarafından geliştirilmiş olan OMKÖ geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yaparak Türk kültürüne uyarlamıştır. 10 maddeden oluşan OMKÖ "Dışadönüklük, Duygusal dengelilik, Deneyimlere açıklık, Sorumluluk ve Yumuşak başlılık" olmak üzere toplam 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçek, 0-7 arası puanlanmaktadır. Ölçek maddeleri katılımcı tamamen katılmıyorsa '1' puan, kısmen katılmıyorsa '2' puan, biraz katılmıyorsa '3' puan, kararsızsa '4' puan, biraz katılıyorsa '5' puan, kısmen katılıyorsa '6' puan ve tamamen katılıyorsa '7' puan olacak şekilde puanlandırılmıştır (Atak, 2013).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan demografik bilgiler anketi, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve On Maddeli Kişilik Ölçeği (OMKÖ) Google Formlar'da birleştirilerek hazır hale getirilmiştir. Daha sonra ölçeklerin kullanılması için ölçek sahiplerinden izin alınarak gerekli yasal izinlerin de alınmasıyla birlikte çalışma grubunda yer alan kişilere bağlantı adresi gönderilmiştir. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayanarak gerçekteştirilmiştir. Elde edilen veriler daha sonra SPSS paket programına aktarılarak üzerinde gerekli istatistiksel işlemler yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüş ve bu bağlamda çalışmada parametrik istatistiklerden yararlanılmıştır. İki den fazla bağımsız grup arasındaki verilerin karşılaştırılmasında One – Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) analizi kullanılmıştır. Fark kaynağının tespit edilmesinde ise Post Hoc testlerinden Tukey testinden yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde veriler üzerinde yapılmış olan istatistiksel işlemlere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 1: Araştırmaya İlişkin Frekans Tablosu

Demografik Özellikler	Kategori	N	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	101	%42,8
	Erkek	135	%57,2
Sınıf	1.Sınıf	50	%21,2
	2.Sınıf	57	%24,2
	3.Sınıf	49	%20,8
	4.Sınıf	80	%33,9
Bölüm	Spor Yöneticiliği	94	%39,8
	Antrenörlük	74	%31,4
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	68	%28,8
Spor Branşı	Bireysel Sporlar	102	%43,2
	Takım Sporları	134	%56,8
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	111	%47,0
	Ortaokul	70	%29,7
	Lise	45	%19,1
	Lisans	10	%4,2
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	68	%28,8
	Ortaokul	62	%26,3
	Lise	74	%31,4
	Lisans	32	%13,6
Kardeş Sayısı	1-3	173	%73,3
	4-6	51	%21,6
	7+	12	%5,1
Aile Geliri	0-8500	71	%30,1
	8501-17000	105	%44,5
	17001-25500	32	%13,6
	25501+	28	%11,9
	Toplam:		236

Tablo 1’de çalışma grubunu oluşturan katılımcıların tanımlayıcı değişkenlere göre istatistiki yüzdeler dağılım oranları gösterilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan kişilerden %42,8’ini kadınlar, %57,2’sini erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların %21,2’si 1. sınıf, %24,2’si 2. sınıf, %20,8’i 3. sınıf, %33,9’u 4. sınıf öğrencisidir. Çalışma grubunun okuduğu bölümlere bakıldığında ise %39,8’i spor yöneticiliği, %31,4’ü antrenörlük, %28,8’i beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde okumaktadır. Katılımcıların ilgilendikleri spor branşlarının %43,2’si bireysel sporlar, %56,8’i takım sporları ile ilgilenmektedir. Katılımcıların ebeveynlerinin eğitim düzeylerine bakıldığında annelerin ilkököl mezunu oranı %47,0; ortaokul mezunu oranı %29,7; lise mezunu oranı %19,1; lisans mezunu olma oranı ise %4,2’dir. Babaların %28,8’i ilkököl mezunu, %26,3’ü ortaokul mezunu, %31,4’ü lise mezunu, %13,6’sı ise lisans mezunudur. Katılımcıların %73,3’ü 1-3 kardeş, %21,6’sı 4-6 kardeş, %5,1’i ise 7 ve üzeri kardeşe sahiptir. Katılımcıların toplam aile gelir düzeylerine bakıldığında 8500 TL ve altı %30,1; 8501-17000 TL arası %44,5; 17001-25500 TL arası %13,6; 25001 TL ve üzeri %11,9’luk dilimleri oluşturmaktadır.

Tablo 2: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği

Cinsiyet Değişkeni T Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	s.s.	t	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	Kadın	101	36,20	7,16	3,72	234	,001*
	Erkek	135	31,97	9,58			
Kadın cinsiyet rolleri	Kadın	101	22,58	4,58	,428	234	,669
	Erkek	135	22,28	5,69			
Evlilik cinsiyet rolleri	Kadın	101	13,32	3,56	-1,93	234	,054
	Erkek	135	14,23	3,57			
Geleneksel cinsiyet rolleri	Kadın	101	15,88	5,50	-4,93	234	,001*
	Erkek	135	19,99	6,88			
Erkek cinsiyet rolleri	Kadın	101	9,57	3,79	-2,34	234	,020*
	Erkek	135	10,85	4,36			
Toplam		236					

P<0.05*

Tablo 2 incelendiğinde eşitlikçi cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü ile cinsiyet rolleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Eşitlikçi cinsiyet rolünde kadın erkek arasında oluşan anlamlı farklılığın kadınlar lehine olduğu, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolüne bakıldığında ise, erkekler lehine olduğu söylenebilir. Kadın cinsiyet rolü ve evlilik cinsiyet rolü ile cinsiyet rolleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Tablo 3: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Sınıf Değişkeni

ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	1	50	34,98	6,49	,883	3	,450
	2	57	33,98	9,01			
	3	49	34,34	8,91			
	4	80	32,56	9,96			
Kadın cinsiyet rolleri	1	50	24,12	4,89	4,043	3	,008*
	2	57	23,17	5,03			
	3	49	21,83	4,88			
	4	80	21,16	5,49			
Evlilik cinsiyet rolleri	1	50	14,16	3,59	2,064	3	,106
	2	57	14,70	4,56			
	3	49	13,40	3,50			
	4	80	13,31	2,66			
Geleneksel cinsiyet rolleri	1	50	19,40	7,07	,982	3	,402
	2	57	18,59	6,87			
	3	49	17,34	6,53			
	4	80	17,78	6,25			
Erkek cinsiyet rolleri	1	50	10,44	4,59	1,334	3	,264
	2	57	11,14	4,75			
	3	49	9,61	3,39			
	4	80	10,05	3,84			
Toplam		236					

P<.05*

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet rolleri ile sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Kadın cinsiyet rolüne baktığımızda saptanan anlamlı farklılığın 1.sınıflar lehine olduğu görülürken 4. sınıfların aleyhine olduğu görülmüştür. Eşitlikçi cinsiyet rolü, evlilik cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü ile sınıf değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Tablo 4: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Bölüm ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Bölüm	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	Yöneticilik	94	32,91	9,66	,879	2	,417
	Antrenörlük	74	34,01	8,75			
	Öğretmenlik	68	34,75	7,78			
Kadın cinsiyet rolleri	Yöneticilik	94	21,85	5,39	,942	2	,391
	Antrenörlük	74	22,67	5,36			
	Öğretmenlik	68	22,91	4,87			
Evlilik cinsiyet rolleri	Yöneticilik	94	14,01	3,81	,310	2	,734
	Antrenörlük	74	13,58	3,58			
	Öğretmenlik	68	13,91	3,30			
Geleneksel cinsiyetçi rolleri	Yöneticilik	94	18,44	6,80	,560	2	,572
	Antrenörlük	74	17,56	6,00			
	Öğretmenlik	68	18,66	7,10			
Erkek cinsiyet rolleri	Yöneticilik	94	10,36	4,53	1,113	2	,330
	Antrenörlük	74	9,77	3,29			
	Öğretmenlik	68	10,80	4,48			
Toplam		236					

Tablo 4 incelendiğinde eşitlikçi cinsiyet rolleri, kadın cinsiyet rolleri, evlilik cinsiyet rolleri, geleneksel cinsiyet rolleri ve erkek cinsiyet rolleri alt boyutlarında bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 5: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Spor Branşı T Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Spor Branşı	N	$\bar{x}$	s.s.	t	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	Bireysel	102	34,70	7,74	1,39	234	,166
	Takım	134	33,08	9,60			,154
Kadın cinsiyet rolleri	Bireysel	102	23,03	4,59	1,60	234	,110
	Takım	134	21,94	5,64			,101
Evlilik cinsiyet rolleri	Bireysel	102	13,76	2,96	-,308	234	,758
	Takım	134	13,91	4,01			,749
Geleneksel cinsiyet rolleri	Bireysel	102	18,13	6,40	-,193	234	,847
	Takım	134	18,30	6,84			,846
Erkek cinsiyet rolleri	Bireysel	102	10,26	4,08	-,129	234	,897
	Takım	134	10,33	4,25			,897
Toplam		236					

Tablo 5'te katılımcıların spor branşları değişkenine göre istatistik sonuçları gösterilmiştir. Spor branşları ve cinsiyet rolleri arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

Tablo 6: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Anne Eğitim Durumu ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Anne Eğitim	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	İlkokul	111	33,26	9,68	,520	3	,669
	Ortaokul	70	34,15	7,93			
	Lise	45	34,88	7,90			
	Lisans	10	32,10	10,18			
Kadın cinsiyet rolleri	İlkokul	111	22,46	5,36	2,345	3	,074
	Ortaokul	70	22,77	5,15			
	Lise	45	22,66	5,04			
	Lisans	10	18,20	3,82			
Evlilik cinsiyet rolleri	İlkokul	111	14,07	3,61	1,331	3	,265
	Ortaokul	70	13,45	3,43			
	Lise	45	14,26	3,85			
	Lisans	10	12,20	2,93			
Geleneksel cinsiyet rolleri	İlkokul	111	18,63	6,93	1,749	3	,158
	Ortaokul	70	17,94	6,05			
	Lise	45	18,66	6,75			
	Lisans	10	13,80	5,76			
Erkek cinsiyet rolleri	İlkokul	111	10,45	4,28	,601	3	,615
	Ortaokul	70	10,28	4,54			

Lise	45	10,35	3,35
Lisans	10	8,60	3,59
Toplam	236		

Tablo 6’da anne eğitim durumuna ait istatistik sonuçları gösterilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde eşitlikçi cinsiyet rolleri, kadın cinsiyet rolleri, evlilik cinsiyet rolleri, geleneksel cinsiyet rolleri ve erkek cinsiyet rolleri alt boyutlarında bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 7: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Baba Eğitim Durumu ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Baba Eğitim	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	İlkokul	68	33,58	9,31	2,835	3	,039*
	Ortaokul	62	32,38	9,48			
	Lise	74	33,40	9,20			
	Lisans	32	37,81	3,33			
Kadın cinsiyet rolleri	İlkokul	68	22,47	5,14	1,337	3	,263
	Ortaokul	62	22,83	6,17			
	Lise	74	21,52	4,80			
	Lisans	32	23,53	4,20			
Evlilik cinsiyet rolleri	İlkokul	68	14,22	4,05	,475	3	,700
	Ortaokul	62	13,77	3,75			
	Lise	74	13,51	2,79			
	Lisans	32	13,96	3,95			
Geleneksel cinsiyet rolleri	İlkokul	68	18,23	6,95	,513	3	,674
	Ortaokul	62	18,45	6,35			
	Lise	74	17,59	6,21			
	Lisans	32	19,28	7,56			
Erkek cinsiyet rolleri	İlkokul	68	9,92	3,98	,332	3	,802
	Ortaokul	62	10,64	4,57			
	Lise	74	10,31	4,35			
	Lisans	32	10,43	3,34			
Toplam		236					

P<.05*

Tablo 7’de baba eğitim durumuna ait istatistik sonuçları gösterilmiştir. Eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Saptanan bu anlamlı farklılığın lisans mezunu olan bireylerin lehine olduğu görülürken ilkökul ve ortaokul mezunu olan bireylerin aleyhine olduğu görülmüştür. Kadın cinsiyet rolü, evlilik cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü ile baba eğitim durumu değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Tablo 8: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Kardeş Sayısı Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Kardeş Sayısı	N	$\bar{X}$	s.s.	F	s.d.	p
Eşitlikçi cinsiyet rolleri	1-3	173	33,32	9,17	1,454	2	,236
	4-6	51	34,49	8,57			
	7+	12	37,50	2,87			
Kadın cinsiyet rolleri	1-3	173	22,34	5,48	,863	2	,423
	4-6	51	22,19	4,87			
	7+	12	24,33	1,55			
Evlilik cinsiyet rolleri	1-3	173	13,88	3,65	,519	2	,596
	4-6	51	13,52	3,39			
	7+	12	14,66	3,57			
Geleneksel cinsiyet rolleri	1-3	173	18,03	6,59	,325	2	,723
	4-6	51	18,66	7,36			
	7+	12	19,25	3,59			

Erkek rolleri	cinsiyet	1-3	173	10,15	4,13	,621	2	,538
		4-6	51	10,54	4,05			
		7+	12	11,41	5,29			
	Toplam		236					

Tablo 8’de kardeş sayısı değişkenine ait istatistik sonuçları gösterilmiştir. Tablo 8 incelendiğinde eşitlikçi cinsiyet rolleri, kadın cinsiyet rolleri, evlilik cinsiyet rolleri, geleneksel cinsiyet rolleri ve erkek cinsiyet rolleri alt boyutlarında bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 9: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği Aile Gelir Durumu Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Aile Geliri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	s.d.	p	
Eşitlikçi rolleri	cinsiyet	0-8500	71	32,33	10,13	1,116	3	0,344
		8501-17000	105	34,25	8,73			
		17001-25500	32	35,46	7,64			
		25501 +	28	33,78	6,89			
Kadın rolleri	cinsiyet	0-8500	71	21,78	5,92	0,756	3	0,520
		8501-17000	105	22,69	5,21			
		17001-25500	32	22,09	4,55			
		25501 +	28	23,32	4,11			
Evlilik rolleri	cinsiyet	0-8500	71	13,40	4,04	0,683	3	0,563
		8501-17000	105	14,01	3,67			
		17001-25500	32	13,75	2,66			
		25501 ve üzeri	28	14,42	2,96			
Geleneksel rolleri	cinsiyet	0-8500	71	17,78	6,40	1,397	3	0,244
		8501-17000	105	17,81	6,56			
		17001-25500	32	18,56	6,89			
		25501 +	28	20,53	7,05			
Erkek rolleri	cinsiyet	0-8500	71	10,32	4,46	0,76	3	0,973
		8501-17000	105	10,40	4,06			
		17001-25500	32	10,00	3,91			
		25501 +	28	10,25	4,28			
Toplam		236						

Tablo 9’da aile gelir değişkenine ait istatistik sonuçları gösterilmiştir. Tablo 9 incelendiğinde eşitlikçi cinsiyet rolleri, kadın cinsiyet rolleri, evlilik cinsiyet rolleri, geleneksel cinsiyet rolleri ve erkek cinsiyet rolleri alt boyutlarında bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Tablo 10: Kişilik Özellikleri Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Alt boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	s.s.	t	s.d.	p
Deneyime açıklık	Kadın	101	3,85	1,14	-2,76	234	,006*
	Erkek	135	4,27	1,15			
Yumuşak başlılık	Kadın	101	4,83	0,90	-1,13	234	,258
	Erkek	135	4,87	1,13			
Duygusal denge	Kadın	101	4,20	1,28	1,67	234	,094
	Erkek	135	4,51	1,28			
Sorumluluk	Kadın	101	4,73	1,05	1,75	234	,080
	Erkek	135	4,48	1,08			
Dışadönüklük	Kadın	101	4,02	1,39	-1,14	234	,488
	Erkek	135	4,16	1,59			
Toplam		236					

P<.05*

Tablo 10’da kişilik özellikleri cinsiyet değişkeninin istatistik sonuçları gösterilmiştir. Deneyime açıklık alt boyutunda erkekler lehine anlamlı sonuç bulunurken, yumuşak başlılık, duygusal dengelilik, sorumluluk ve dışadönüklük alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Tablo 11: Kişilik Özellikleri Sınıf Değişkeni ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	$\bar{X}$	s.s.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	1	50	4,02	1,24	,667	3	,573
	2	57	3,94	1,05			
	3	49	4,21	1,17			
	4	80	4,17	1,18			
Yumuşak başlılık	1	50	4,96	1,03	,600	3	,616
	2	57	4,81	,894			
	3	49	5,06	,976			
	4	80	4,85	1,19			
Duygusal denge	1	50	4,86	1,20	1,186	3	,316
	2	57	4,75	1,26			
	3	49	4,43	1,28			
	4	80	4,54	1,35			
Sorumluluk	1	50	4,75	,964	,681	3	,564
	2	57	4,55	1,01			
	3	49	4,44	1,40			
	4	80	4,61	,968			
Dışadönüklük	1	50	4,00	,897	2,446	3	,065
	2	57	3,69	,748			
	3	49	3,72	,764			
	4	80	4,03	1,01			
Toplam		236					

Tablo 11’de sınıf değişkeni ANOVA sonuçları gösterilmiştir. Kişilik özellikleri ölçeği alt boyutlarında sınıf açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür

Tablo 12: Kişilik Özellikleri Spor Branşı T Testi Sonuçları

Alt Boyut	Spor branşı	N	$\bar{X}$	s.s.	t	s.d.	p
Deneyime açıklık	Bireysel	102	4,02	1,15	-,757	2	,450
	Takım	134	4,14	1,17			
Yumuşak başlılık	Bireysel	102	4,99	1,14	1,077	2	,283
	Takım	134	4,84	,96			
Duygusal denge	Bireysel	102	4,56	1,39	-,740	2	,460
	Takım	134	4,69	1,20			
Sorumluluk	Bireysel	102	4,63	1,16	,459	22	,647
	Takım	134	4,56	1,01			
Dışadönüklük	Bireysel	102	4,18	1,58	,523	2	,493
	Takım	134	4,04	1,47			
Toplam		236					

Tablo 12’de spor branşının istatistik sonuçları gösterilmiştir. Kişilik özellikleri ölçeği alt boyutlarında takım veya bireysel sporlar yapan sporcular açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 13: Kişilik Özellikleri Bölüm Değişkeni ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	N	$\bar{X}$	S.S.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	Yöneticilik	94	4,04	1,34	,16	2	,840
	Antrenörlük	74	4,14	1,04			
	Öğretmenlik	68	4,11	1,02			
Yumuşak başlılık	Yöneticilik	94	4,86	1,01	,96	2	,381
	Antrenörlük	74	4,83	1,07			
	Öğretmenlik	68	5,05	1,05			
Duygusal denge	Yöneticilik	94	4,76	1,25	3,22	2	,062
	Antrenörlük	74	4,79	1,27			
	Öğretmenlik	68	4,30	1,31			
Sorumluluk	Yöneticilik	94	4,60	1,04	,040	2	,963
	Antrenörlük	74	4,56	1,09			
	Öğretmenlik	68	4,61	1,12			
Dışadönüklük	Yöneticilik	94	4,09	1,47	-	2	-
	Antrenörlük	74	3,63	1,51			
	Öğretmenlik	68	4,62	1,51			
Toplam		236					

P<.05*

Tablo 13'te bölüm değişkeninin istatistik sonuçları gösterilmiştir. Dışa dönüklük alt boyutunda anlamlı farklılık görülürken diğer boyutlarda farklılık görülmemiştir. Söz konusu farklılık öğretmenlik bölümü öğrencileri lehine olduğu istatistik sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Tablo 14: Kişilik Özellikleri Anne Eğitim Durumu ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Anne Eğitim	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	İlkokul	111	4,16	1,23	,500	3	,683
	Ortaokul	70	3,99	1,12			
	Lise	45	4,03	1,14			
	Lisans	10	4,35	,851			
Yumuşak başlılık	İlkokul	111	5,01	1,03	1,929	3	,126
	Ortaokul	70	4,76	,915			
	Lise	45	5,01	1,03			
	Lisans	10	4,35	1,78			
Duygusal denge	İlkokul	111	4,63	1,37	,025	3	,995
	Ortaokul	70	4,66	1,27			
	Lise	45	4,63	1,21			
	Lisans	10	4,55	,797			
Sorumluluk	İlkokul	111	4,73	1,21	1,550	3	,202
	Ortaokul	70	4,54	,832			
	Lise	45	4,40	,986			
	Lisans	10	4,25	1,27			
Dışadönüklük	İlkokul	111	3,87	1,00	,575	3	,632
	Ortaokul	70	3,94	,814			
	Lise	45	3,86	,814			
	Lisans	10	3,55	,158			
Toplam		236					

Tablo 14 irdelendiğinde anne eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 15: Kişilik Özellikleri Baba Eğitim Durumu ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Baba Eğitim	N	$\bar{x}$	s.s.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	İlkokul	68	4,22	1,19	,417	3	,741
	Ortaokul	62	4,05	1,29			
	Lise	74	4,04	1,09			
	Lisans	32	4,01	1,02			
Yumuşak başlılık	İlkokul	68	4,92	,955	,800	3	,495
	Ortaokul	62	4,74	1,06			
	Lise	74	4,99	,998			
	Lisans	32	5,01	1,29			

Duygusal denge	İlkokul	68	4,81	1,33	1,039	3	
	Ortaokul	62	4,42	1,22			,376
	Lise	74	4,68	1,22			
	Lisans	32	4,57	1,43			
Sorumluluk	İlkokul	68	4,75	1,10	2,362	3	,072
	Ortaokul	62	4,45	1,00			
	Lise	74	4,43	1,01			
	Lisans	32	4,90	1,24			
Dışadönüklük	İlkokul	68	3,74	,916	1,291	3	,278
	Ortaokul	62	3,91	,810			
	Lise	74	3,87	,899			
	Lisans	32	4,10	,956			
Toplam		236					

Tablo 15 irdelendiğinde baba eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 16: Kişilik Özellikleri Kardeş Sayısı Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyut	Kardeş Sayısı	N	$\bar{X}$	s.s.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	1-3	173	4,07	1,16	,344	2	,709
	4-6	51	4,20	1,20			
	7+	12	3,95	1,05			
Yumuşak başlılık	1-3	173	4,89	1,07	,216	2	,806
	4-6	51	4,94	1,01			
	7+	12	5,08	,701			
Duygusal denge	1-3	173	4,56	1,26	2,086	2	,127
	4-6	51	4,75	1,38			
	7+	12	5,29	1,09			
Sorumluluk	1-3	173	4,39	1,02	3,058	2	,049*
	4-6	51	4,88	1,20			
	7+	12	4,87	1,15			
Dışadönüklük	1-3	173	4,04	1,51		2	,597
	4-6	51	4,27	1,50			
	7+	12	4,25	1,51			
Toplam		236					

P<.05*

Tablo 16’da kardeş sayısı değişkeninin istatistik sonuçları gösterilmiştir. Sorumluluk alt boyutunda anlamlı farklılık saptanmıştır. Saptanan bu anlamlı farklılığın 1-3 kardeş olan katılımcıların aleyhine olduğu görülmüştür. Deneyime açıklık, yumuşak başlılık, duygusal dengelik ve dışadönüklük alt boyutları ile kardeş sayısı değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Tablo 17: Kişilik Özellikleri Aile Gelir Durumu ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	N	$\bar{X}$	s.s.	F	s.d.	p
Deneyime açıklık	0-8500	71	4,36	1,30	1,850	3	,139
	8501-17000	105	3,97	1,14			
	17001-25500	32	3,96	1,09			
	25501 +	28	4,00	,849			
Yumuşak başlılık	0-8500	71	4,88	,987	,482	3	,695
	8501-17000	105	4,99	,948			
	17001-25500	32	4,75	1,31			
	25501 +	28	4,87	1,22			
Duygusal denge	0-8500	71	4,72	1,29	3,083	3	,028*
	8501-17000	105	4,81	1,17			
	17001-25500	32	4,32	1,25			
	25501 ve üzeri	28	4,10	1,54			

Sorumluluk	0-8500	71	4,73	1,11	1,096	3	,351
	8501-17000	105	4,60	1,07			
	17001-25500	32	4,46	1,09			
	25501 +	28	4,33	,962			
Dışadönüklük	0-8500	71	3,80	,789	,237	3	,870
	8501-17000	105	3,89	,895			
	17001-25500	32	3,95	,927			
	25501 +	28	3,91	1,09			
Toplam		236					

P<,05*

Tablo 17 irdelendiğinde kişilik özellikleri ölçeği, aile gelir durumu değişkeni açısından duygusal denge alt boyutunda anlamlı farklılık görülürken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Duygusal denge alt boyutunda gelir düzeyi açısından anlamlı farklılığın, gelir düzeyi 25501 üzeri olanlar aleyhinde olduğu söylenebilir.

Tablo 18: Toplumsal Cinsiyet Roller ve Kişilik Özellikleri Korelasyon Sonuçları

		Deneyime Açıklık	Yumuşak Başlılık	Duygusal Dengelilik	Sorumluluk	Dışa Dönüklük
Eşitlikçi	Pearson r	-,304**	,047	,052	,039	,012
Cinsiyet	p	,000*	,475	,427	,549	,625
Kadın	Pearson r	-,221**	,011	-,005	,004	-,016
Cinsiyet	p	,001*	,866	,937	,953	,625.
Evlilik	Pearson r	,067	,042	,067	-,027	,091
Cinsiyet	p	,302	,525	,304	,680	,164
Geleneksel	Pearson r	,104	,152*	-,081	-,027	,055
Cinsiyet	p	,111	,020*	,217	,685	,455
Erkek	Pearson r	,039	,045	-,059	-,063	,136
Cinsiyet	p	,555	,490	,367	,338	,044*
N		236	236	236	236	236

Tablo 18 incelendiğinde, eşitlikçi cinsiyet rolleri ve deneyime açıklık alt boyutlarında negatif yönlü orta düzeyde ilişki, kadın cinsiyet rolleri ve deneyime açıklık alt boyutlarında negatif yönlü zayıf ilişki, geleneksel cinsiyet rolü ve yumuşak başlılık alt boyutları arasında pozitif yönlü zayıf ilişki, erkek cinsiyet rolleri ve dışa dönüklük alt boyutları arasında ise pozitif yönlü zayıf ilişki olduğu görülürken, diğer boyutlar arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile kişilik özellikleri arasında ilişki incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmaya, Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim görmekte olan 101'i kadın, 135'i erkek olmak üzere toplam 236 gönüllü öğrenci katılmıştır. Araştırmada, toplumsal cinsiyet rollerine ve kişilik özelliklerine çeşitli değişkenler açısından bakılmış ve ayrıca iki ölçek boyutları arasında ilişki incelenmiştir. Araştırmada elde edilen verilere normallik testi yapılmış, verilerin normal dağılım göstermesi sonucunda da parametrik testlerden yararlanılmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına bireysel ve takım sporları yapan öğrenciler açısından bakıldığında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bu doğrultuda bireysel ve takım sporları açısından toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bakış açısının farklılaşmadığı söylenebilir.

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Farklılığın eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutunda kadınlar lehine, geleneksel cinsiyet rolleri alt boyutunda erkekler lehine, erkek cinsiyet rolleri alt boyutunda da erkekler lehine olduğu görülmüştür. Yılmaz ve ark. (2022) tarafından yapılan, “Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rollerinin ve Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli çalışmada da kadınların eşitlikçi cinsiyet alt boyutunda daha yüksek tutum değerine sahip olduğu saptanmıştır. Söz konusu çalışmada da erkeklerin geleneksel cinsiyet rolleri tutumunun daha yüksek olduğu görülmüştür. Öngen ve Aytaç (2013) tarafından yapılan çalışmada, cinsiyete göre yaşam değerleri boyutu ve toplumsal cinsiyet alt boyutlarına bakıldığında, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla, kadın ve erkeğin toplum içinde eşitlikçi role sahip olduğu yönünde bir tutumda sahip oldukları, erkeklerin ise nispeten gelenekçi tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Kalaycı ve ark. (2012) tarafından yapılan araştırmada da benzer sonuçlara ulaşıldığı söylenebilir. Esen ve ark. (2017) tarafından yapılan araştırmada, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Daşlı (2019) tarafından yapılan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin çalışmada genel olarak kadınların toplam puan ortalamasının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Vefikuluçay ve ark. (2007) tarafından yapılan araştırmada ise erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha geleneksel bir bakış açısına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda yapılan araştırmalar irdelendiğinde benzer sonuçların ortaya konduğunu, çalışma sonuçlarının daha önce yapılan araştırma sonuçlarıyla paralellik gösterdiği vurgulanabilir.

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına bölüm değişkeni açısından bakıldığında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Sonuçlar irdelendiğinde, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin benzer sınavlar sonucu birbirine yakın olan bölümlerde okuduğu düşünülebilir. Alan yazın irdelendiğinde bölüm değişkeni açısında Yıldız ve Keçeci (2016) tarafından spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada da anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına sınıf değişkeni açısından bakıldığında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Kadın cinsiyet rolleri alt boyutunda 1. sınıflar lehine anlamlı farklılık görülürken diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Yıldız ve Keçeci (2016) tarafından yapılan çalışmada, cinsiyet değişkenine göre erkeklerin, sınıf değişkenine göre ise birinci sınıfların daha geleneksel bakış açısına sahip oldukları saptanmıştır. Söz konusu araştırmada, son sınıf öğrencilerinin daha modern bir tutum içerisinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Aydın ve ark. (2016) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin sadece eşitlikçi cinsiyet rolü ve evlilikte cinsiyet rollerinde sınıflar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu farklılık 1.sınıf öğrencilerinden kaynaklanmaktadır. Birinci sınıf öğrencileri hem 2.sınıf hem de 3. sınıf öğrencilerinden anlamlı şekilde düşük puan alırken, 2 ve 3. sınıf öğrencilerinin puanı benzer bulunmuştur. Diğer üç boyut ve ölçek toplam puanı incelendiğinde öğrencilerin tutumları ile sınıflar arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gümüş (2019) tarafından yapılan, “Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi” isimli çalışmada, öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet rolü puan ortalamaları, sınıf değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur. Birinci sınıf öğrencilerinin eşitlikçi cinsiyet rolü puanlarının 2. sınıf öğrencilerinin eşitlikçi cinsiyet rolü puanlarından düşük olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin erkek cinsiyet rolü puan ortalamaları incelendiğinde, 1. sınıf öğrencilerinin erkek cinsiyet rolü puanları 2. sınıf öğrencilerinin erkek cinsiyet rolü puanlarından yüksek olduğu görülmüştür. Durgun ve Ulaş (2019) tarafından yapılan çalışmada, son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet tutum puanı ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına anne eğitim düzeyi açısından bakıldığında eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına baba eğitim düzeyi açısından bakıldığında eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutunda eğitim düzeyi lisans olanlar lehine anlamlı farklılık görülürken, diğer boyutlarda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Daşlı (2019) tarafından yapılan çalışmada anne eğitim durumu açısından farklılık görülmezken, baba eğitim durumu değişkeninde eşitlikçi cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyut puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Yıldız ve Keçeci (2016) yaptıkları çalışmada, katılımcıların babalarının öğrenim durumlarına göre eşitlikçi cinsiyet rolü faktöründe istatistiksel anlamlılık olduğunu saptamışlardır. Babası okur-yazar olmayan öğrencilerin daha geleneksel tutumda oldukları sonucu elde etmişlerdir. Ergin ve ark. (2019) tarafından yapılan araştırmaya göre anne eğitimi lise ve üzeri olan öğrenciler toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Toplumsal cinsiyet rolleri ölçeği alt boyutlarına kardeş sayısı ve aile gelir düzeyi açısından bakıldığında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Yıldız ve Keçeci (2016) tarafından yapılan çalışmada, eşitlikçi cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü faktörlerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür. 1 kardeşe sahip olan grup daha modern bir tutum içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Zeyneloğlu (2008) yaptığı çalışmada, 3'ten fazla kardeşe sahip olan öğrencilerin daha az kardeşe sahip olanlara göre daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları kanısına ulaşmıştır. Gümüş (2019) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin evlilikte cinsiyet rolü puanları ortalamaları kardeş değişkenine göre değerlendirildiğinde; kardeşi olmayan öğrencilerin evlilikte cinsiyet rolü puanları kardeşi olan öğrencilerin evlilikte cinsiyet rolü puanlarından düşük olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın sonraki aşamasında kişilik özellikleri ölçeğine çeşitli değişkenler açısından bakılmıştır. Kişilik özellikleri ölçeği alt boyutlarına cinsiyet açısından bakıldığında deneyime açıklık alt boyutunda erkekler lehine anlamlı farklılık görülürken, diğer alt boyutlarda farklılık görülmemiştir. Deneyime açıklık alt boyutundan erkekler lehine farkın oluşması alan yazın irdelendiğinde yaratıcılık ve kendine özgünlük olarak ele alındığı söylenebilir. Nitekim, Costa ve McCare (1992) deneyime açıklığı, kendine özgü olmayı, farklı tecrübeler edinme konusundaki eğilim derecesini ifade ettiğini vurgulamaktadırlar. Kişilik özellikleri ölçeği alt boyutlarına spor branşı, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu değişkenlerine göre bakıldığında fark görülmemiştir. Eraslan (2015) tarafından Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada, kişilik özellikleri bakımından cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Yine aynı çalışmada spor branşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Gezer (2022) tarafından yapılan araştırmada, cinsiyet değişkeninde duygusal dengelilik alt boyutunda erkekler lehine anlamlı farklılık görülürken, diğer boyutlarda farklılığa rastlanmamıştır. Çalışmada, sınıf değişkeni açısından, yumuşak başlılık alt boyutundan 1. sınıflar aleyhinde anlamlı farklılık saptanmıştır. Üniversite öğrencileri üzerinde, Aktaş (1997) tarafından yapılan çalışmada, dördüncü sınıf öğrencilerinin kişilik genel, kişisel ve sosyal uyumlarının birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bilindiği üzere, insanın kişiliği, çevresiyle etkileşimiyle değişmekte ve biçimlenmektedir. Kişiye öncelikli olarak en yakınında olan aile, daha sonra arkadaş çevresi yoğun etki yapmakta ve kişiliğini şekillendirmektedir. Söz konusu çevre kişinin olumlu bir kişilik edinmesine, istenmeyen ilişkileri ise olumsuz kişiliğe sahip olmasına sebep olmaktadır (Erdoğan vd., 2005). Kişinin toplumsallaşma süreci, içinde yaşadığı toplumun kültürünü ve

toplumdaki rolünü öğrenerek, toplumla bütünleşmesini içeren sosyal bir süreçtir. Bahsi geçen süreç, doğumdan ölüme kadarki zaman dilimini kapsamaktadır (Morgan ve Cole, 1985).

Yapılan çalışmada, bölüm değişkeni dışadönüklük alt boyutunda beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencileri lehine anlamlı farklılık görülmüş, diğer boyutlarda ise farklılığa rastlanmamıştır. Gezer (2022) tarafından yapılan çalışmada ise, deneyime açıklık ve sorumluluk puanlarının bölüme göre anlamlı farklılık göstermediği görülürken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

Kişilik özellikleri ölçeği alt boyutlarının kardeş sayısı değişkeni açısından sorumluluk alt boyutunda sonuçların, kardeş sayısı 3 ve daha az olanlar aleyhinde olduğu görülürken, diğer alt boyutlarda farklılığa rastlanmamıştır. Kişilik özellikleri ölçeği aile gelir düzeyi açısından bakıldığında, duygusal denge alt boyutunda gelir düzeyi 25501 ve üzeri olanlar aleyhinde sonuç elde edildiği görülmüştür. Bu durumda duygusal denge alt boyutunda gelir düzeyi en yüksek olanların ortalamasının düşük olduğu sonucuna ulaşıldığı söylenebilir.

Çalışmada iki ölçek boyutları arasındaki korelasyona bakılmıştır. Bu doğrultuda eşitlikçi cinsiyet rolleri ve deneyime açıklık alt boyutlarında negatif yönlü orta düzeyde ilişki, kadın cinsiyet rolleri ve deneyime açıklık alt boyutlarında negatif yönlü zayıf ilişki, geleneksel cinsiyet rolü ve yumuşak başlılık alt boyutları arasında pozitif yönlü zayıf ilişki, erkek cinsiyet rolleri ve dışa dönüklük alt boyutları arasında ise pozitif yönlü zayıf ilişki olduğu görülürken, diğer boyutlar arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Eşitlikçi cinsiyet rolleri ve deneyime açıklık alt boyutları arasından tespit edilen korelasyon negatif yönlüdür. Bu durumda, deneyime açıklık arttıkça, eşitlikçi cinsiyet tutumunun azaldığı vurgulanabilir. Kadın cinsiyet rolleri ile deneyime açıklık alt boyutlarında da negatif yönlü düşük bir ilişki söz konusudur. Kardeş (2021) tarafından yapılan araştırmada, kişilik özellikleri alt boyutlarından dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklık boyutlarının toplumsal cinsiyet algı düzeyleri ile arasında anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Söz konusu ilişki pozitif yönlüdür. Duygusal dengesizlik boyutu ile toplumsal cinsiyet algı düzeylerinde ise negatif yönlü ilişki saptanmıştır. Dışa dönüklük boyutunda ise toplumsal cinsiyet algısı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Öztürk ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmada cinsiyet rolleri ile sosyal görünüm kaygısı arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum cinsiyet rolleri ile kişilik özellikleri arasındaki bağı göstermektedir. Altın (2014) tarafından yapılan araştırmada, erkeksi kadınların daha dışadönük, duygusal bakımdan daha dengeli, girişken, daha heyecan arayan ve daha az yumuşak başlı, daha az uzlaşmacı, daha az hoşgörülü, daha az sakin bireyler oldukları ve kendine daha az güvenmenin – benimsenen diğer cinsiyet rollerinden daha çok - kadınsılıkla ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu çalışmada, benimsenen cinsiyet rolleri ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak araştırmada, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri, kişilik özellikleri tespit edilmeye çalışılmış ve iki ölçek boyutları arasındaki ilişki düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Bazı değişkenler açısından ölçek boyutlarında anlamlı farklılıklar görülürken, bazı değişkenlerde anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Ölçekler arasındaki korelasyona bakıldığından bazı boyutlarda düşük düzeyli korelasyon bulunduğu görülmüştür.

KAYNAKLAR

Altın, B. (2014). Kadınlarda benimsenen cinsiyet rollerine göre kişilik özelliklerinin incelenmesi. Master's thesis, *İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*.

- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkisi. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 25 (4), 73- 82.
- Aktaş, Y. (1997). Üniversite öğrencilerini uyum düzeylerinin incelenmesi: Uzunlamasına Bir Çalışma. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 107-110
- Atak, H. (2013). On-Maddeli kişilik ölçeği'nin Türk Kültürü'ne uyarlanması. Archives of Neuropsychiatry/Noropsikiatri Arsivi, 50 (4).
- Basow, S. A. (1992). Gender stereotypes and roles (3rd ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing
- Burger, J. M. (2014). Personality. America: Cengage Learning.
- Cole, L., & Morgan, J. J. B. (1985). Çocukluk ve gençlik psikolojisi, çev. Belkıs Halim Vasal, İstanbul, MEB.
- Costa, P. T. and McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. Personality and Individual Differences, 13(6), 653-665
- Çelik, Ö. (2008). Ataerkil sitem bağlamında toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin benimsenmesi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Daşlı, Y. (2019). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların belirlenmesi üzerine bir alan araştırması. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16(1), 364-385.
- Dökmen, Z. Y. (2012). Toplumsal cinsiyet: sosyal psikolojik açıklamalar. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Durgun, S. K., & Ulaş, S. C. (2019). Ebelik/Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. Medical Sciences, 14(2), 93-103.
- Eraslan, M. (2015). Spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin ve stresle başa çıkma stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(12), 65-82.
- Erdoğan, S., Şanlı, H., & Şimşek Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. Kastamonu Eğitim Dergisi, 13(2), 479-496.
- Ergin, A., Bekar, T., & Aydemir Acar, G. (2019). Tıp fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ve etkileyen faktörler. Fırat Tıp Dergisi, 24(3).
- Erkal, M. (1978). Sosyolojik Açıdan Spor. İstanbul: Kutsun Yayınevi.
- Ersoy, E. (2009). Cinsiyet kültürü içerisinde kadın ve erkek kimliği (Malatya örneği). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(2), 209 - 230.
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. E-International Journal of Educational Research, 8(1).
- Gezer, D. (2022). Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, psikolojik iyi oluş ve dijital bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Gosling, S. D., Rentfrow, P. J., & Swann Jr, W. B. (2003). A very brief measure of the Big-Five personality domains. Journal of Research in personality, 37(6), 504-528.
- Gümüsoğlu, F. (2008). Ders kitaplarında toplumsal cinsiyet. Toplum ve Demokrasi Dergisi, 2(4), 39-50.
- Gümüş, Z. (2019). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi, 2(3), 31-47.
- Holmes, M. (2007). Cinsiyet nedir? Sosyolojik yaklaşımlar.

- Kalaycı, N., Hayırsever, F., & Özcan, F. Z. (2012). İlköğretim okulu öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları, 2. *Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi*, 27-29.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kardaş, A. N. (2021). Kişilik Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Algı Düzeyleri Arasındaki İlişki: Orta Kademe Yöneticiler Örneği (*Master's thesis, Sakarya Üniversitesi*).
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of personality and social psychology*, 52(1), 81.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*. Guilford Press.
- McMillan, H. J. & Schumacher, S. (2006). Research in education evidence-based inquiry. 6th Edition, Boston: Allyn and Bacon In.
- Öngen, B. & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (48), 1-18.
- Öztürk, A., Kara, A., & Körük, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, cinsiyet rolleri ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygılarını yordama gücü ve aralarındaki ilişki. *Electronic Turkish Studies*, 10(10).
- Terzioğlu, F. (2008). Kadının toplumsal cinsiyet rolünün liderlik davranışlarına ve hemşirelik mesleğine yansımaları. *C. Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12 (2),62-67.
- Tınar, M.Y. (1999). Çalışma yaşamı ve kişilik. *Mercek Dergisi*, Sayı 14. Mess Yayınları
- Vefikuluçay, A. G. D., Zeyneloğlu, A. G. S., Eroğlu, K., & Taşkın, L. (2007). Kafkas Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 14(2), 26-38.
- Yazıcı, A. G. (2014). Toplumsal dinamizm ve spor. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, s. 394-405.
- Yıldız, E., & Keçeci, O. (2016). Ege üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Journal of International Social Research*, 9(47).
- Yılmaz, Y., Gürkan, S., Akdeniz, E. T., & Tınaz, S. N. (2022). Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerinin ve algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(3), 1021-1032.
- Zeyneloğlu, S. (2008). Ankara'da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 409-420.